

Kela | Fpa

Ukrainan sota paenneet ja Kelan etuudet

30.8.2023

Oikeus Kelan etuuksiin Suomeen muutettaessa

Oikeus Kelan etuuksiin Suomeen muutettaessa voi syntyä joko:

1. Vakinaisen Suomessa asumisen perusteella
TAI
2. Suomessa työskentelyn perusteella

Laki asumisperusteisesta sosiaaliturvasta rajat ylittävissä tilanteissa

Etuuslainsäädäntö on sama kaikille

HUOMIO! ero turvapaikanhakijoihin

Vuoden asuminen tai työskentely oikeuttaa Kelan etuuksiin

Vakinainen asuminen

- Vakinaisen asumisen myötä oikeus Kelan etuuksiin (pl. toimeentulotuki, jossa eri arviointiperuste)
- Kela arvioi asumisen vakinaisuutta itsenäisesti
  - ei perustu DVV:n kotikuntaratkaisuun
- **Suurimmalla osalla tilapäistä suojelua saavista edellytykset täyttyvät 1v asumisen jälkeen**
- Tilapäistä suojelua saavalla vakinaisuutta voivat osoittaa myös
  - Muuttaja on sellaisen henkilön perheenjäsen, jolla on Suomessa kotikunta
  - Aiempi kotikunta Suomessa
  - Aikomus työskennellä tai opiskella Suomessa **vähintään kaksi vuotta**

Työskentely

- Ansiotuloraja on 800,02 e/kk vuonna 2023
- Oikeus sairausvakuutusetuuksiin (mm. lääkekorvaukset ja sairauspäiväraha), lapsilisään ja myös eläkkeen asumisaika karttuu
- Ei oikeutta esim. asumistukeen tai työttömyysetuuksiin

Oikea-aikainen asiointi on tärkeää
Kela ei tee ennakkopäätöksiä. Etuus-
hakemukset tulee täyttää siinä vaiheessa,
kun edellytykset Kelan etuuksien
saamiselle täyttyvät.

Nostoja Kelan etuuksista

1. Ukrainan sotaa paenneille syntyy oikeus Kelan asumisperusteisiin etuuksiin pääsääntöisesti silloin, kun he ovat asuneet vuoden Suomessa.
2. Kela-kortti ei tarkoita oikeutta julkiseen terveydenhuoltoon. Oikeuden julkiseen terveydenhuoltoon saa, jos on Suomessa kotikunta. Kotikunnasta päättää Digi- ja väestötietovirasto.
3. Tilapäisen suojelun oleskeluluvalla ei ole oikeutta työmarkkinatukeen tai opintotukeen. 6 kk:n Suomessa työskentely voi kuitenkin tuoda oikeuden peruspäivärahaan.
4. Kansaneläkkeen saaminen edellyttää 3 vuoden Suomessa asumista.
5. Vastaanottopalveluiden piirissä olevalle henkilölle ei pääsääntöisesti muodostu oikeutta perustoimeentulotukeen

Lisätietoa Kelan etuuksista

- Linkki helmi- ja maaliskuussa pidettyjen webinaarien materiaaliin ja videoon :
[Tapahtumat | Tietoa Kelasta | Kela](#)
- Kela.fi – [Tietoa Ukrainan sodan vaikutuksista Kelan etuuksiin](#)

Ukrainan sota paenneet Kelan asiakkaina

Ukrainan sotaa paenneet Kelan asiakkaina

Ensimmäiset asiakaspuhelut Ukrainan tilanteeseen liittyen vastaanotettiin helmikuussa 2022 heti Venäjän hyökättyä. Asiakkaita mietityttivät Kelan etuudet jos oma oleskelu Suomessa jatkuu tai perheenjäseniä/tuttuja saapuu Suomeen.

Elokuun 2022 loppuun mennessä Suomeen oli saapunut yli 40 000 sotaa paennutta. Heistä hieman alle 13 000 oli alle 17-vuotiaita. Tässä vaiheessa oli selvä, että esimerkiksi lapsilisäoikeuksia voisi syntyä jopa lähes 10 000 perheelle elokuun 2023 loppuun mennessä.

Ukrainan sota paenneet Kelan asiakkaina

Vieras yhteiskuntajärjestelmä: asiakkailla ei mahdollisesti olisi ymmärrystä sosiaaliturvajärjestelmästä

Yhdistelmälomake UA1, joka yhdistää Kela-korttihakemuksen, lapsilisähakemuksen sekä lisätietolomakkeen Suomeen muuton olosuhteista

Kielihaaste: ennakkotietona oli, että yhteisen kielen löytymisessä tulisi olemaan haasteita

Viestintä ja kumppaniyhteistyö

Lomakesuunnittelu

Tulkkauspalvelut

Käännösvälineet

Ukrainan sota paenneet Kelan asiakkaina

Aikavälillä maaliskuu 2022 – heinäkuu 2023 Kela on katsonut noin 5000 alle 17-vuotiaan Ukrainan kansalaisen muuttaneen Suomeen vakinaisesti.

Kokemus on osoittanut, että asiakaskunnasta löytyy englannin ja jopa suomen osaamista. Lisäksi heillä on ympärillä ihmisiä, joiden avustuksella yhteisen kielen löytyminen ei ole ollut ongelma.

Kelan Kansainvälisten asioiden keskuksen puhelinasiakaspalveluun on tullut kysymyksiä laajasti esimerkiksi eri viranomaisten kanssa asiointiin liittyen.

Huomioita asiakkuuksista ja etuuksien hakemisesta

UA1-lomake on tarkoitettu ensisijaisesti Kela-kortin ja lapsilisän hakemiseen, kun vuoden Suomessa oleskelu on täyttynyt. Jos haluaa hakea etuutta myös työskentelyn perusteella ajalta ennen kuin vuoden Suomessa oleskelu on täyttynyt, on työskentely ilmoitettava lomakkeella.

Osoitetiedot on hyvä pitää ajantaisina väestötietojärjestelmässä. Puuttuva osoite voi esimerkiksi katkaista etuuksien maksun.

Suomalainen pankkitili on hyvä avata heti, kun mahdollista

Olosuhdemuutoksista, esimerkiksi ulkomaille muutosta, tulee ilmoittaa Kelaan heti

Huomioita asiakkuuksista ja etuuksien hakemisesta

Kelassa asioidaan pääsääntöisesti kirjallisesti, mutta mikäli asiakkaan tilanne on monimutkainen, hänelle voi varata ajan Kelaan ([Ohje ajanvarauksen tekemiseen](#))

Kiitos!

Markus Meuronen

markus.meuronen@kela.fi

Sari Pitkonen

sari.pitkonen@kela.fi

Kela|Fpa